

Lista płac w praktyce. Odpowiedzi na najtrudniejsze pytania

Wydanie 11.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Rozdział I. Zasady oskładkowania i opodatkowania wynagrodzeń

Problematyka oskładkowania i opodatkowania wynagrodzeń i różnego rodzaju świadczeń przyznawanych zatrudnionym osobom jest zagadnieniem bardzo obszernym. Poniższe opracowanie pozwoli na poznanie podstawowych zasad, którymi należy kierować się przy rozliczaniu z podatku i składek ZUS świadczeń przyznawanych zatrudnionym osobom.

1. Definicja przychodu ze stosunku pracy

Dorota Twardo

W myśl art. 11 ust. 1 PDOFizU przychodami są, co do zasady, otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń.

Za przychody ze stosunku pracy, stosunku służbowego, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty bez względu na źródło finansowania tych świadczeń. Są to w szczególności:

- 1) wynagrodzenie zasadnicze;
- 2) wynagrodzenie za godziny nadliczbowe;
- 3) różnego rodzaju dodatki;
- 4) nagrody;
- 5) ekwiwalenty za niewykorzystany urlop;
- 6) wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została określona z góry;
- 7) świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub częściowo odpłatnych.

Powyższa lista nie jest wyczerpująca. Do rozstrzygnięcia, czy dane świadczenie można zakwalifikować jako przychód z tytułu stosunku pracy, istotne jest, czy może uzyskać je wyłącznie pracownik, czy również inna osoba niezwiązana obecnie i w przeszłości z pra-

codawcą. Na to, czy otrzymane wynagrodzenia pieniężne lub świadczenia w naturze stanowią przychód ze stosunku pracy, nie ma wpływu fakt pozostawania w zatrudnieniu w momencie uzyskania tego przychodu. Oznacza to, że przychody osoby, z którą już rozwiązano umowę o pracę, otrzymane od byłego pracodawcy również są przyporządkowane do źródła, jakim jest stosunek pracy.

Orzecznictwo

O tym, czy świadczenie jest przychodem ze stosunku pracy (i innych stosunków wymienionych w art. 12 ust. 1 PODOFizU), decyduje okoliczność, czy może je otrzymać wyłącznie pracownik w rozumieniu ust. 4 tego artykułu, czy także inna osoba, niezwiązana (aktualnie lub w przeszłości) z pracodawcą (wyr. NSA z 12.10.2012 r., II FSK 309/11, Legalis).

Mimo szerokiego zdefiniowania przez ustawodawcę przychodów, nie od wszystkich świadczeń przyznawanych zatrudnionym trzeba naliczać należności publicznoprawne.

Podstawa prawna:

- art. 11, 12 PODOFizU,
- art. 18 SysUBSpółU.

2. Nieodpłatne świadczenia i świadczenia w naturze

Dorota Twardo/Mariusz Pigulski

Przychód ze stosunku pracy podlegający opodatkowaniu stanowią nie tylko rzeczywiście uzyskane kwoty pieniężne. Opodatkowane mogą być świadczenia darmowe, które podatnik otrzymuje od swojego pracodawcy. Może to być np. dodatkowa opieka medyczna, karnety rekreacyjne, bilety do kina czy korzystanie z darmowych programów komputerowych.

Nieodpłatne świadczenia nie mogą być mylone ze świadczeniami w naturze. Świadczenia nieodpłatne nie są bowiem rzeczami czy prawami, są to natomiast przede wszystkim nieodpłatne usługi świadczone na rzecz pracowników.

Zaznaczmy w tym miejscu, że TK stwierdził, że świadczenia niepieniężne uznaje się za podlegające opodatkowaniu w sytuacji, w której posiadają one następujące cechy (wyr. TK z 8.7.2014 r., K 7/13, Legalis):

- 1) zostały spełnione za zgodą pracownika (skorzystał z nich w pełni dobrowolnie);
- 2) zostały spełnione w jego interesie (a nie w interesie pracodawcy) i przyniosły mu korzyść w postaci powiększenia aktywów lub uniknięcia wydatku, który musiałby ponieść;
- 3) korzyść ta jest wymierna i można ją w skonkretyzowanej wysokości przypisać indywidualnemu pracownikowi, a nie tylko w sposób ogólny dla wszystkich podmiotów.

Do celów podatkowych wartość pieniężną innych nieodpłatnych świadczeń ustala się:

- 1) jeżeli przedmiotem świadczenia są usługi wchodzące w zakres działalności gospodarczej osoby wypłacającej świadczenia – według cen stosowanych wobec innych odbiorców;
- 2) jeżeli przedmiotem świadczeń są usługi zakupione – według cen zakupu;
- 3) jeżeli przedmiotem świadczeń jest udostępnienie lokalu lub budynku – według równowartości czynszu, jaki przysługiwałby w razie zawarcia umowy najmu tego lokalu lub budynku;
- 4) w pozostałych przypadkach – na podstawie cen rynkowych stosowanych przy świadczeniu usług lub udostępnianiu rzeczy lub praw tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem w szczególności ich stanu i stopnia zużycia oraz czasu i miejsca udostępnienia.

Wartość pieniężną nieodpłatnego świadczenia przysługującego pracownikowi z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych ustala się z kolei w wysokości:

- 1) 250 zł miesięcznie – dla samochodów:
  - a) o mocy silnika do 60 kW,
  - b) stanowiących pojazd elektryczny w rozumieniu art. 2 pkt 12 ElektromobPalAltU lub pojazd napędzany wodorem, w rozumieniu art. 2 pkt 15 ElektromobPalAltU;
- 2) 400 zł miesięcznie – dla samochodów innych niż wymienione wyżej.

W przypadku wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych przez część miesiąca wartość świadczenia ustala się za każdy dzień wykorzystywania samochodu do celów prywatnych w wysokości 1/30 kwot określonych powyżej.

Jeżeli świadczenia są częściowo odpłatne, wówczas przychodem pracownika jest różnica między wartością tych świadczeń, ustaloną według powyższych zasad a ponoszoną przez niego odpłatnością.

Z kolei na potrzeby składek ZUS wartość pieniężną świadczeń w naturze ustala się w wysokości ekwiwalentu pieniężnego określonego w przepisach o wynagradzaniu, a w razie ich braku:

- 1) jeżeli przedmiotem świadczeń są rzeczy lub usługi wchodzące w zakres działalności gospodarczej pracodawcy – według cen stosowanych wobec innych odbiorców niż pracownicy;
- 2) jeżeli przedmiotem świadczeń są rzeczy lub usługi zakupione przez pracodawcę – według cen ich zakupu;
- 3) jeżeli przedmiotem świadczenia jest udostępnienie lokalu mieszkalnego:
  - a) dla lokali spółdzielczych typu lokatorskiego i własnościowego – w wysokości czynszu obowiązującego dla tego lokalu w danej spółdzielni mieszkaniowej,
  - b) dla lokali komunalnych – w wysokości czynszu wyznaczonego dla tego lokalu przez gminę,
  - c) dla lokali własnościowych, z wyłączeniem wymienionych w lit. a, oraz domów stanowiących własność prywatną – w wysokości czynszu określonego według zasad i stawek dla mieszkań komunalnych na danym terenie, a w miastach – w danej dzielnicy,

- d) dla lokali w hotelach – w wysokości kosztu udokumentowanego rachunkami wystawionymi przez hotel (§ 3 PodstWymSkłR).

Przypomnijmy, że podstawą wymiaru składek ZUS jest:

- 1) w przypadku pracowników – przychód w rozumieniu przepisów PDOFizU osiągniany przez pracowników z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z wyjątkiem:
  - a) wynagrodzenia za chorobę (ono podlega tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu) i zasiłków z ubezpieczenia społecznego (takich jak np. zasiłek chorobowy, macierzyński czy opiekuńczy) oraz
  - b) świadczeń wymienionych w § 2 PodstWymSkłR;
- 2) w przypadku zleceniobiorców:
  - a) przychód w rozumieniu przepisów PDOFizU z tytułu stosunku cywilnoprawnego – jeśli odpłatność w umowie zlecenia określono kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie,
  - b) zadeklarowana kwota, nie niższa niż minimalne wynagrodzenie za pracę – gdy odpłatność w umowie zlecenia określono w inny sposób niż powyżej.

Podstawa prawna:

- art. 11 – 12 PDOFizU,
- art. 18 SysUBSpołU,
- § 3 PodstWymSkłR.

3. Moment powstania przychodu

Dorota Twardo

Przychodami zarówno do celów ustalania składek ZUS, jak i zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych są otrzymane lub postawione do dyspozycji ubezpieczonego w danym miesiącu kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartości otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń oraz świadczeń częściowo odpłatnych.

Pracodawca, co do zasady, obowiązany jest naliczać składki i podatek od wszystkich wypłat w gotówce i wartości świadczeń w naturze dokonanych lub postawionych do dyspozycji pracowników w danym miesiącu kalendarzowym, bez względu na okres, którego te wypłaty dotyczą.

Interpretacja indywidualna ZUS Oddział w Lublinie z 30.8.2013 r. (WPI/200000/451/1146/2013, niepubl.)

Składki na ubezpieczenia społeczne są naliczane od przychodu w postaci wszystkich otrzymanych lub postawionych do dyspozycji w danym miesiącu kalendarzowym należności przysługujących pracownikom, wymienionych w katalogu zawartym w ustawie o podatku dochodowym, chyba że na podstawie stosownych przepisów zostały wyłączone z podstawy ustalania składek.

Nadmieńmy, że należne acz niewypłacone podwładnemu wynagrodzenie za pracę nie stanowi podstawy wymiaru zaliczki podatkowej oraz składek na ubezpieczenia społeczne. Potwierdza to m.in. uchwała SN(7) z 10.9.2009 r.

Orzecznictwo

Podstawą wymiaru składki są (fizycznie) otrzymane – wypłacone środki pieniężne albo też takie środki postawione do dyspozycji pracownika (a więc środki pieniężne wypłacone, ale z przyczyn leżących po stronie pracownika nieopbrane przez niego, a więc należność przekazana do dyspozycji pracownika jako prawnie mu przysługująca) – tak rozumiany jest przychód w PDOFizU, co skądinąd jest zrozumiałe, biorąc pod uwagę, że podatek dochodowy jest należny od środków pieniężnych, którymi podatnik dysponuje albo może dysponować. Nie jest więc prawnie możliwe uwzględnianie w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników jakichkolwiek należności, które nie stały się przychodem ze stosunku pracy w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Przychód powstaje dopiero w momencie rzeczywistego otrzymania lub postawienia go do dyspozycji pracownika, stąd przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne istotne jest, czy powstał przychód z tytułu stosunku pracy, a więc czy nastąpiła wypłata należności lub jej postawienie do dyspozycji ubezpieczonego. Przychód z tytułu wynagrodzenia za pracę – zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w art. 11 ust. 1 PDOFizU – powstaje z chwilą jego otrzymania lub postawienia do dyspozycji. Stąd też wynagrodzenie będzie dla pracownika przychodem tego roku podatkowego, w którym zostało otrzymane, choćby nawet dotyczyło ono roku poprzedniego [uchw. SN(7) z 10.9.2009 r., I UZP 5/09, Legalis].

Przykład

Pytanie: *Kiedy powstaje przychód pracownika, jeżeli wypłata za dany miesiąc następuje na początku miesiąca następnego?*

Odpowiedź: Gdy wynagrodzenie za dany miesiąc wypłacane jest w miesiącu następnym (np. 10. dnia następnego miesiąca), przychód pracownika powstaje w miesiącu następującym po miesiącu, którego dotyczy wypłata. Dopiero wtedy bowiem pracownik otrzymuje wynagrodzenie, ewentualnie jest ono postawione do jego dyspozycji. Zgodnie bowiem z art. 12 ust. 1 PDOFizU za przychody ze stosunku służbowego uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń. Momentem otrzymania przychodów jest zaś, w świetle art. 11 ust. 1 PDOFizU, moment otrzymania wynagrodzenia lub postawienia go do dyspozycji podatnika.

Przychód powstaje także w dniu, w którym środki pieniężne postawiono do dyspozycji pracownika, np. w dniu wypłaty wynagrodzeń, pod warunkiem że pracodawca był realnie przygotowany do dokonania takiej wypłaty, albo w dniu zawiadomienia przez pocztę o możliwości odbioru przekazu pieniężnego, bez względu na to, czy pracownik rzeczywiście pieniądze otrzymał.

Przykład

Pytanie: *Wynagrodzenia są wypłacane w kasie ostatniego dnia miesiąca. Kiedy powstał przychód u pracownika, jeśli pensję za grudzień 2024 r. odebrał on z kasy w styczniu 2025 r.?*

Odpowiedź: Mimo że pracownik pobrał pieniądze w nowym roku, nie będą one stanowiły przychodu styczniowego, lecz grudniowego, ponieważ były postawione do jego dyspozycji (do odebrania

w kasie) w grudniu 2024 r. Pracodawca był przygotowany finansowo do wypłaty, natomiast pracownik zadysponował środkami w taki sposób, że zgłosił się po nie w terminie późniejszym.

Jeżeli natomiast wynagrodzenie za pracę, zgodnie z pisemną dyspozycją pracownika, jest przez pracodawcę dokonywane w formie przelewu bankowego na jego osobisty rachunek bankowy, to przychód ze stosunku pracy powstaje w dniu obciążenia konta zakładu pracy. Takie też stanowisko zajmują organy podatkowe, np.: Dyrektor IS w Warszawie w interpretacji indywidualnej z 8.7.2009 r. (IPPB5/423-198/09-3/MB, Legalis), czy też w interpretacji indywidualnej z 18.7.2014 r. (IPPB2/415-372/14-2/LS, Legalis).

**Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie
z 18.7.2014 r. (IPPB2/415-372/14-2/LS, Legalis)**

Zasadny zatem będzie pogląd, iż za moment uzyskania przychodu ze stosunku pracy należy przyjąć moment wypłaty (obciążenia rachunku), a nie dzień, w którym wynagrodzenie wpłynie na rachunek pracownika.

Z przedstawionego stanu faktycznego wynika, że w grudniu 2013 r. została podpisana umowa za porozumieniem stron o rozwiązaniu stosunku pracy. W umowie tej uwzględniono odprawę stanowiącą 5-krotność wynagrodzenia miesięcznego (za miesiące od stycznia 2014 r. do maja 2014 r.) oraz ekwiwalent za zaległe dni urlopowe. W grudniu pracodawca przelewał należne wynagrodzenie za grudzień, które pracownik otrzymał 30.12.2013 r. W innym terminie grudniowym pracodawca polecił przelew za odprawę i ekwiwalent, co zostało zaksięgowane na koncie pracownika 2.1.2014 r. Przesłany przez pracodawcę PIT-11 za rok 2013 traktuje środki otrzymane przez pracownika w 2014 r. jako przychód za rok 2013.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że jeżeli obciążenie (uznanie) rachunku bankowego pracodawcy nastąpiło w grudniu 2013 r., suma pieniężna przysługująca (...) tytułem odprawy i ekwiwalentu za zaległe dni urlopowe stanowi przychód roku 2013 i podlega opodatkowaniu według zasad obowiązujących w tym roku (...).

**Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej
z 4.11.2019 r. (0113-KDIPT2-1.4011.410.2019.2.MD, Legalis)**

W sytuacji, gdy wypłata wynagrodzenia jest dokonywana na wskazany przez pracownika rachunek płatniczy (...) „postawienie do dyspozycji” oznacza moment, w którym środki „schodzą” z konta bankowego pracodawcy. Nie jest to dzień otrzymania środków na konto bankowe pracownika.

Przykład

Pytanie: Pracodawca dokonuje wypłat przelewem na wskazane przez pracowników konta bankowe. Dyspozycję przelewu wynagrodzeń za grudzień złożył w banku 31.12.2024 r. i pieniądze z jego konta zeszły w tym samym dniu. Kiedy powstał przychód po stronie pracowników, jeśli pensje na konta pracowników wpłynęły dopiero 2.1.2025 r.?

Odpowiedź: Momentem uzyskania przychodu ze stosunku pracy jest dzień obciążenia konta bankowego pracodawcy, a nie dzień, w którym pensje znalazły się na rachunku pracowników. Zatem w takiej sytuacji wynagrodzenia grudniowe powiększą przychody 2024 r., a nie 2025 r.

Podstawa prawna:

- art. 11 ust. 1 PODOFizU.

4. Przychody korzystające ze zwolnienia z opodatkowania i oskładkowania

Dorota Twardo/Mariusz Pigulski

W PODOFizU obowiązuje zasada powszechności opodatkowania uzyskiwanych przychodów, jednak przewidziane są w niej pewne wyłączenia z podstawy podatku w ramach zwolnień przedmiotowych. Zwolnienia te zawiera w szczególności art. 21 ust. 1 PODOFizU.

Wśród kwot, należności i świadczeń, otrzymywanych przez pracowników od swoich pracodawców, niektóre w całości korzystają ze zwolnienia podatkowego, bez względu na wartość, inne natomiast zwolnione są od podatku jedynie do określonej wysokości.

Jednak katalog przychodów wolnych od podatku nie jest identyczny z wykazem przychodów, które nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i na ubezpieczenie zdrowotne. Z SysUbSpołU wynika, że podstawę wymiaru składek stanowi przychód (niezależnie od tego, czy jest on objęty zwolnieniem, czy nie). A zatem zwolnienie danego rodzaju świadczenia na mocy przepisów PODOFizU nie oznacza automatycznie, że jest ono wyłączone z podstawy wymiaru składek.

Do podstawy wymiaru składek nie wchodzi jedynie przychody zawarte w katalogu wyłączeń określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych. Zatem rozpatrując, czy dane świadczenie otrzymane przez pracownika podlega składkom na ubezpieczenia społeczne, należy najpierw ustalić, czy mieści się w pojęciu przychodu, a następnie, czy nie jest wyłączone z podstawy wymiaru składek. W większości przypadków zwolnienia przedmiotowe od podatku pokrywają się z wyłączeniami od składek. Jednak w niektórych przypadkach zwolnienie podatkowe ma szerszy lub węższy zakres zastosowania niż zwolnienie od pobrania składek lub nawet zwolnienie podatkowe nie pokrywa się ze zwolnieniem od składek.

Wyłączenia z podstawy wymiaru składek ZUS zostały zawarte aż w trzech aktach prawnych: SysUbSpołU, ŚOZŚrPubU, PodstWymSkłR.

4.1. Konieczność ścisłej interpretacji przepisów zusowskich i podatkowych

Brak obowiązku naliczania składek ZUS i zaliczek podatkowych od konkretnego przychodu stanowi wyjątek od ogólnej zasady mówiącej o powszechności opodatkowania. Z tego powodu przepisy wyłączające dany przychód z podstawy opodatkowania nie podlegają wykładni rozszerzającej i należy je interpretować ściśle (por. interpretacja ZUS z 17.4.2017 r., DI/100000/43/449/2017).

Tabela 1. Świadczenia pracownicze zwolnione z opodatkowania na warunkach obowiązujących w 2025 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia dla pracowników	Limity zwolnień oraz podstawa prawna						
1.	<p>Odszkodowania lub zadośćuczynienia, jeżeli ich wysokość lub zasady ustalania wynikają wprost z przepisów odrębnych ustaw lub przepisów wykonawczych wydanych na podstawie tych ustaw lub aktów administracyjnych wydanych na podstawie tych przepisów, oraz otrzymane odszkodowania lub zadośćuczynienia, jeżeli ich wysokość lub zasady ustalania wynikają wprost z postanowień układów zbiorowych pracy, innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów lub statutów, o których mowa w art. 9 § 1 KP, z wyjątkiem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) określonych w prawie pracy odpraw i odszkodowań z tytułu skrócenia okresu wypowiedzenia umowy o pracę, 2) odpraw pieniężnych wypłacanych na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, 3) odpraw i odszkodowań z tytułu skrócenia okresu wypowiedzenia funkcjonariuszom pozostającym w stosunku służbowym, 4) odszkodowań przyznanych na podstawie przepisów o zakazie konkurencji, 5) odszkodowań za szkody dotyczące składników majątku związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, 6) odszkodowań wynikających z zawartych umów lub ugód innych niż ugody sądowe 	Zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3 PDOFizU						
2.	Odprawa pośmiertna	Zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 7 PDOFizU						
3.	<p>Należności z tytułu podróży służbowych:</p> <table border="1" data-bbox="166 1164 643 1582"> <tr> <td data-bbox="166 1164 643 1209">Diety</td> <td data-bbox="643 1164 1115 1582" rowspan="3">Zwolnione z opodatkowania do wysokości określonej w odrębnych przepisach, mających zastosowanie do pracowników sfery budżetowej (art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a PDOFizU). Wpłata diety, ryczałtu w wyższej wysokości podlega opodatkowaniu od kwoty nadwyżki przekraczającej limity przewidziane w „budżetówce”</td> </tr> <tr> <td data-bbox="166 1209 643 1254">Ryczałty za nocleg</td> </tr> <tr> <td data-bbox="166 1254 643 1361">Dojazdy komunikacją miejscową</td> </tr> <tr> <td data-bbox="166 1361 643 1582">Zwrot kosztów przejazdów publicznymi środkami transportu</td> <td data-bbox="643 1361 1115 1582">Zwolnione z opodatkowania do wysokości określonej w odrębnych przepisach, mających zastosowanie do pracowników sfery budżetowej (art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a PDOFizU). W związku z tym, że należności te są wypłacane na podstawie dokumentów potwierdzających ich poniesienie, zwrot w pełnej wysokości nie podlega opodatkowaniu</td> </tr> </table>	Diety	Zwolnione z opodatkowania do wysokości określonej w odrębnych przepisach, mających zastosowanie do pracowników sfery budżetowej (art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a PDOFizU). Wpłata diety, ryczałtu w wyższej wysokości podlega opodatkowaniu od kwoty nadwyżki przekraczającej limity przewidziane w „budżetówce”	Ryczałty za nocleg	Dojazdy komunikacją miejscową	Zwrot kosztów przejazdów publicznymi środkami transportu	Zwolnione z opodatkowania do wysokości określonej w odrębnych przepisach, mających zastosowanie do pracowników sfery budżetowej (art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a PDOFizU). W związku z tym, że należności te są wypłacane na podstawie dokumentów potwierdzających ich poniesienie, zwrot w pełnej wysokości nie podlega opodatkowaniu	
Diety	Zwolnione z opodatkowania do wysokości określonej w odrębnych przepisach, mających zastosowanie do pracowników sfery budżetowej (art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a PDOFizU). Wpłata diety, ryczałtu w wyższej wysokości podlega opodatkowaniu od kwoty nadwyżki przekraczającej limity przewidziane w „budżetówce”							
Ryczałty za nocleg								
Dojazdy komunikacją miejscową								
Zwrot kosztów przejazdów publicznymi środkami transportu	Zwolnione z opodatkowania do wysokości określonej w odrębnych przepisach, mających zastosowanie do pracowników sfery budżetowej (art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a PDOFizU). W związku z tym, że należności te są wypłacane na podstawie dokumentów potwierdzających ich poniesienie, zwrot w pełnej wysokości nie podlega opodatkowaniu							

4. Przychody korzystające ze zwolnienia z opodatkowania...

Lp.	Rodzaj świadczenia dla pracowników	Limity zwolnień oraz podstawa prawna
	Zwrot kosztów używania samochodu pracownika	Zwolniony z opodatkowania do wysokości określonej w ewidencji przebiegu pojazdu (iloczyn faktycznie przejechanych kilometrów oraz stawki za jeden kilometr przebiegu). Jest to limit wynikający z przepisów mających zastosowanie do podróży służbowych pracowników sfery budżetowej (art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a PODOFizU). Zwrot kosztów w powyższej wysokości podlega opodatkowaniu od kwoty nadwyżki ponad wyżej wymieniony limit
	Zwrot tytułem innych niezbędnych udokumentowanych wydatków, określonych lub uznanych przez pracodawcę odpowiednio do zasadnych potrzeb	Zwolniony z opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a PODOFizU
4.	Zwrot kosztów używania pojazdów będących w posiadaniu podatnika dojazd lokalnych na potrzeby zakładu pracy	Zwolnione z opodatkowania są wyłącznie zwroty kosztów używania pojazdów, jeśli obowiązek ponoszenia tych kosztów albo możliwość przyznania prawa do ich zwrotu wynika wprost z przepisów innych ustaw (art. 21 ust. 1 pkt 23b PODOFizU). Dotyczy to np. listonoszy oraz pracowników służby leśnej. W pozostałych przypadkach przyznanie ryczałtowego zwrotu kosztów czy też w innej formie (np. kilometrówki) za jazdy lokalne podlega opodatkowaniu
5.	Zwrot kosztów dojazdu do pracy, bezpłatny do wóz pracowników	Jest zwolniony z opodatkowania, gdy obowiązek ponoszenia takich kosztów przez zakład pracy wynika wprost z przepisów innych ustaw (art. 21 ust. 1 pkt 112 PODOFizU). Dotyczy to np. sędziów i prokuratorów
6.	Wartość świadczenia otrzymanego przez pracownika z tytułu organizowanego przez pracodawcę dowozu pracowników autobusem w rozumieniu art. 2 pkt 41 PrDrog	Zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 14a PODOFizU. Przez autobus należy tu rozumieć pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą
7.	Ekwiwalenty pieniężne za używane przez pracowników przy wykonywaniu pracy narzędzia, materiały lub sprzęt stanowiący własność pracownika	Zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 13 PODOFizU
8.	Świadczenia z ZFŚS:	
	Świadczenia rzeczowe i pieniężne, np. zakup biletów na basen, na imprezy kulturalne i rozrywkowe	Zwolniona z opodatkowania jest wartość rzeczowych świadczeń otrzymywanych przez pracownika, które w całości zostały sfinansowane ze środków ZFŚS do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym 1000 zł. Przy czym nie uważa się za świadczenia rzeczowe bonów, talonów i innych znaków uprawniających do ich wymiany na towary lub usługi (art. 21 ust. 1 pkt 67 PODOFizU)
	Dopłata do wypoczynku dzieci i młodzieży do 18 lat	Zwolniona z opodatkowania jest dopłata do wypoczynku zorganizowanego przez podmioty pro-

Rozdział I. Zasady oskładkowania i opodatkowania wynagrodzeń

Lp.	Rodzaj świadczenia dla pracowników	Limity zwolnień oraz podstawa prawna
		władzące działalność w tym zakresie oraz do przejazdów związanych z tym wycieczką i pobytem na leczeniu, sfinansowana ze środków ZFŚS, bez limitu (art. 21 ust. 1 pkt 78 lit. a PDOFizU)
	Świadczenia związane z pobytem dzieci osób uprawnionych do tych świadczeń w żłobkach, klubach dziecięcych lub przedszkolach	Zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 67a PDOFizU
9.	Świadczenia rzeczowe i pieniężne, sfinansowane przez związki zawodowe	Zwolniona z opodatkowania jest wartość rzeczowych świadczeń otrzymywanych przez pracownika, które w całości zostały sfinansowane z funduszu związków zawodowych do wysokości nieprzekraczającej w roku kalendarzowym 1000 zł. Przy czym nie uważa się za świadczenia rzeczowe bonów, talonów i innych znaków uprawniających do ich wymiany na towary lub usługi (art. 21 ust. 1 pkt 67 PDOFizU)
10.	Zapomogi losowe	Zwolnione z opodatkowania są zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci: 1) z funduszu socjalnego, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, z funduszy związków zawodowych lub zgodnie z odrębnymi przepisami wydanymi przez właściwego ministra – niezależnie od ich wysokości, 2) z innych źródeł – do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 6000 zł (art. 21 ust. 1 pkt 26 PDOFizU)
11.	Dopłata do wycieczki dzieci i młodzieży do lat 18 sfinansowana z innych źródeł niż ZFŚS	Zwolniona z opodatkowania jest dopłata do wycieczki zorganizowanego przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie oraz do przejazdów związanych z tym wycieczką i pobytem na leczeniu do wysokości nieprzekraczającej w roku kalendarzowym kwoty 2000 zł (art. 21 ust. 1 pkt 78 lit. b PDOFizU)
12.	Świadczenia, które nie są finansowane z ZFŚS, otrzymane od pracodawcy z tytułu objęcia dziecka pracownika opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna lub uczęszczania dziecka pracownika do żłobka, klubu dziecięcego lub przedszkola, do wysokości nieprzekraczającej miesięcznie kwoty 1000 zł na każde dziecko, o którym mowa w art. 27f ust. 1 PDOFizU	Zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 67b PDOFizU
13.	Badania lekarskie	Zwolnione z opodatkowania, jeżeli dotyczy to badań, do których przeprowadzenia pracodawca jest zobowiązany na podstawie przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, albo jeżeli obowiązek ich przeprowadzenia wynika z odrębnych ustaw lub przepisów wykonawczych wyda-

4. Przychody korzystające ze zwolnienia z opodatkowania...

Lp.	Rodzaj świadczenia dla pracowników	Limity zwolnień oraz podstawa prawna
		nych na podstawie tych ustaw (art. 12 ust. 1, art. 21 ust. 1 pkt 11–11a PDOFizU)
14.	Dokształcanie i doskonalenie zawodowe pracowników	Zwolniona z opodatkowania jest wartość świadczeń przyznanych zgodnie z odrębnymi przepisami przez pracodawcę na podnoszenie kwalifikacji zawodowych, z wyjątkiem wynagrodzeń otrzymywanych za czas zwolnienia z całości lub części dnia pracy oraz za czas urlopu szkoleniowego (art. 21 ust. 1 pkt 90 PDOFizU)
15.	Bezpłatne zakwaterowanie	Zwolniona z opodatkowania jest wartość świadczeń ponoszonych przez pracodawcę z tytułu zakwaterowania pracowników do wysokości nieprzekraczającej miesięcznie kwoty 500 zł. Zwolnienie ma zastosowanie wyłącznie wobec pracowników, których miejsce zamieszkania jest położone poza miejscowością, w której znajduje się zakład pracy. Ponadto pracownik taki nie może korzystać z podwyższonych kosztów uzyskania przychodów (art. 21 ust. 1 pkt 19, ust. 14 PDOFizU)
16.	Posiłki zapewniane pracownikom w ramach obowiązków bhp	Zwolnione z opodatkowania są: 1) świadczenia rzeczowe i ekwiwalenty za te świadczenia, przysługujące na podstawie przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, jeżeli zasady ich przyznawania wynikają z odrębnych ustaw lub z przepisów wykonawczych wydanych na podstawie tych ustaw (art. 21 ust. 1 pkt 11 PDOFizU); 2) otrzymane przez pracownika od pracodawcy bony, talony, kupony lub inne dowody uprawniające do uzyskania na ich podstawie posiłków, artykułów spożywczych lub napojów bezalkoholowych, gdy pracodawca, mimo ciężącego na nim obowiązku wynikającego z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, nie ma możliwości ich wydania (art. 21 ust. 1 pkt 11b PDOFizU)
17.	Kwoty otrzymywane przez pracowników z tytułu zwrotu kosztów przeniesienia służbowego oraz zasiłków na zagospodarowanie i osiedlenie w związku z przeniesieniem służbowym, do wysokości 200% wynagrodzenia należnego za miesiąc, w którym nastąpiło przeniesienie	Zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 14 PDOFizU
18.	Świadczenia otrzymywane przez emerytów, rencistów lub osoby pobierające nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, w związku z łączącym ich uprzednio z zakładem pracy stosunkiem służbowym, stosunkiem pracy lub spółdzielczym stosunkiem pracy, w tym od związków zawodowych – do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 4500 zł	Zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 38 PDOFizU

Rozdział I. Zasady oskładkowania i opodatkowania wynagrodzeń

Lp.	Rodzaj świadczenia dla pracowników	Limity zwolnień oraz podstawa prawna
19.	Przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy, z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 PODOFizU, z tytułu odbywania praktyki absolwenckiej, o której mowa w przepisach PrAbsolwentU, z tytułu odbywania stażu uczniowskiego, o którym mowa w art. 121a PrOśw, a także z zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ZasiłkiU otrzymane przez podatnika do ukończenia 26. roku życia, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł	Zwolnione z opodatkowania do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 PODOFizU
20.	Odsetki z tytułu nieterminowej wypłaty należności niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym, wolnych od podatku dochodowego lub od których na podstawie przepisów OrdPU zaniechano poboru podatku	Zwolnienie z opodatkowania na mocy art. 21 ust. 1 pkt 95b PODOFizU
21.	Przychody podatnika, który przeniósł miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł, osiągnięte: 1) ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy, 2) z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8, 3) z pozarolniczej działalności gospodarczej, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania określone w art. 27, 30c lub 30ca albo ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym w zakresie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, 4) z zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ZasiłkiU – w czterech kolejno po sobie następujących latach podatkowych, licząc od początku roku, w którym podatnik przeniósł to miejsce zamieszkania, albo od początku roku następnego, z zastrzeżeniem ust. 39, 43 i 44	Zwolnienie z opodatkowania na mocy art. 21 ust. 1 pkt 152 PODOFizU
22.	Przychody podatnika do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł, osiągnięte: 1) ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy, 2) z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8, 3) z pozarolniczej działalności gospodarczej, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania określone w art. 27, 30c albo 30ca albo ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym	Zwolnienie z opodatkowania na mocy art. 21 ust. 1 pkt 153 PODOFizU

4. Przychody korzystające ze zwolnienia z opodatkowania...

Lp.	Rodzaj świadczenia dla pracowników	Limity zwolnień oraz podstawa prawna
	<p>w zakresie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych</p> <p>4) z zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ZasiłkiU</p> <p>– który w roku podatkowym w stosunku do co najmniej czworga dzieci, o których mowa w art. 6 ust. 4c, z uwzględnieniem art. 6 ust. 4e i 8, wykonywał władzę rodzicielską, pełnił funkcję opiekuna prawnego, jeżeli dziecko z nim zamieszkiwało, lub sprawował funkcję rodziny zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub umowy zawartej ze starostą, a w przypadku pełnoletnich uczących się dzieci – wykonywał ciężący na nim obowiązek alimentacyjny albo sprawował funkcję rodziny zastępczej, z zastrzeżeniem ust. 39 i 44–48</p>	
23.	<p>Przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy, z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8, z zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ZasiłkiU, oraz z pozarolniczej działalności gospodarczej, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania określone w art. 27, 30c albo 30ca albo w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym w zakresie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, otrzymane przez podatnika po ukończeniu 60. roku życia w przypadku kobiety i 65. roku życia w przypadku mężczyzny, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł, pod warunkiem że podatnik podlega z tytułu uzyskania tych przychodów ubezpieczeniom społecznym w rozumieniu SysUbSpoU oraz podatnik, mimo nabycia uprawnienia, nie otrzymuje:</p> <p>1) emerytury lub renty rodzinnej, o których mowa w ustawie z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników,</p> <p>2) emerytury lub renty rodzinnej, o których mowa w ustawie z 10.12.1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin,</p> <p>3) emerytury lub renty rodzinnej, o których mowa w ustawie z 18.2.1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin,</p> <p>4) emerytury lub renty rodzinnej, o których mowa w ustawie z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,</p>	<p>Zwolnienie z opodatkowania na mocy art. 21 ust. 1 pkt 154 PODOFizU</p>

Lp.	Rodzaj świadczenia dla pracowników	Limity zwolnień oraz podstawa prawna
	<p>5) świadczenia, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4a,</p> <p>6) uposażenia przysługującego w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego, o których mowa ustawie z 27.7.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych,</p> <p>7) świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ustawie z 8.2.2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia</p>	

Tabela 2. Świadczenia pracownicze wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

Lp.	Rodzaj świadczenia dla pracowników	Podstawa prawna zwolnienia od składek społecznych
1.	Wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz zasiłki	art. 18 ust. 2 SysUbSpołU
2.	Nagrody jubileuszowe (gratyfikacje), które według zasad określających warunki ich przyznawania przysługują pracownikowi nie częściej niż co 5 lat	§ 2 ust. 1 pkt 1 PodstWymSkIR
3.	Należności obliczane od wielkości efektów uzyskanych przez zastosowanie pracowniczego projektu wynalazczego i za dokumentację dostarczoną bezumownie przez twórcę projektu, przydatną do stosowania projektu, oraz nagrody za wynalazczość, a także nagrody za prace badawcze i wdrożeniowe	§ 2 ust. 1 pkt 1a PodstWymSkIR
4.	Odprawy pieniężne przysługujące w związku z przejściem na emeryturę lub rentę	§ 2 ust. 1 pkt 2 PodstWymSkIR
5.	Odprawy, odszkodowania i rekompensaty wypłacane pracownikom z tytułu wygaśnięcia lub rozwiązania stosunku pracy, w tym z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, niezasadzonego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę lub rozwiązania jej bez wypowiedzenia, skrócenia okresu jej wypowiedzenia, niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy	§ 2 ust. 1 pkt 3 PodstWymSkIR
6.	Odszkodowania wypłacone byłym pracownikom po rozwiązaniu stosunku pracy na podstawie umowy o zakazie konkurencji, o której mowa w art. 101 ² KP	§ 2 ust. 1 pkt 4 PodstWymSkIR
7.	Wartość świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz ekwiwalenty za te świadczenia wypłacane zgodnie z przepisami wydanymi przez Radę Ministrów lub właściwego ministra, a także ekwiwalenty pieniężne za pranie odzieży roboczej, używanie odzieży i obuwia własnego zamiast roboczego oraz wartość otrzymanych przez pracowników bonów, talonów, kuponów lub innych dowodów uprawniających do otrzymania na ich podstawie napojów bezalkoholowych, posiłków oraz artykułów spożywczych, jeżeli pracodawca, mimo	§ 2 ust. 1 pkt 6 PodstWymSkIR

4. Przychody korzystające ze zwolnienia z opodatkowania...

Lp.	Rodzaj świadczenia dla pracowników	Podstawa prawna zwolnienia od składek społecznych
	ciążącego na nim obowiązku wynikającego z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, nie ma możliwości wydania pracownikom posiłków i napojów bezalkoholowych	
8.	Odszkodowania za utratę lub uszkodzenie w związku z wypadkiem przy pracy przedmiotów osobistego użytku oraz przedmiotów niezbędnych do wykonywania pracy – należne od pracodawcy na podstawie art. 237 ¹ § 2 KP	§ 2 ust. 1 pkt 7 PodstWymSkIR
9.	Ekwiwalenty pieniężne za użyte przy wykonywaniu pracy narzędzia, materiały lub sprzęt, będące własnością pracownika	§ 2 ust. 1 pkt 9 PodstWymSkIR
10.	Wartość ubioru służbowego (umundurowania), którego używanie należy do obowiązków pracownika, lub ekwiwalent pieniężny za ten ubiór	§ 2 ust. 1 pkt 10 PodstWymSkIR
11.	Wartość finansowanych przez pracodawcę posiłków udostępnianych pracownikom do spożycia bez prawa do ekwiwalentu z tego tytułu oraz wartość otrzymanych przez pracowników bonów, talonów, kuponów i kart przedpłaconych uprawniających do nabycia wyłącznie posiłków w placówkach gastronomicznych lub handlowych – do wysokości nieprzekraczającej miesięcznie kwoty 450 zł	§ 2 ust. 1 pkt 11 PodstWymSkIR
12.	Zwrot kosztów używania w jazdach lokalnych przez pracowników, dla potrzeb pracodawcy, pojazdów niebędących własnością pracodawcy – do wysokości miesięcznego ryczałtu pieniężnego albo do wysokości nieprzekraczającej kwoty ustalonej przy zastosowaniu stawek za 1 km przebiegu pojazdu – określonych w odrębnych przepisach wydanych przez właściwego ministra, jeżeli przebieg pojazdu, z wyłączeniem wypłat ryczałtu pieniężnego, jest udokumentowany przez pracownika w ewidencji przebiegu pojazdu, prowadzonej przez niego według zasad określonych w PDOFizU	§ 2 ust. 1 pkt 12 PodstWymSkIR
13.	Kwota otrzymywana przez pracownika z tytułu zwrotu kosztów przeniesienia służbowego oraz zasiłki na zagospodarowanie i osiedlenie w związku z przeniesieniem służbowym – do wysokości nieprzekraczającej kwoty, która z tego tytułu została zwolniona od podatku dochodowego od osób fizycznych	§ 2 ust. 1 pkt 14 PodstWymSkIR
14.	Diety i inne należności z tytułu podróży służbowej pracownika – do wysokości określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju, z zastrzeżeniem § 2 ust. 1 pkt 17 PodstWymSkIR	§ 2 ust. 1 pkt 15 PodstWymSkIR
15.	Część wynagrodzenia pracowników, których przychód jest wyższy niż przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 SysUbSpoU, zatrudnionych za granicą u polskich pracodawców, z wyłączeniem osób wymienionych w art. 18 ust. 12 SysUbSpoU – w wysokości równowartości diety przysługującej z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju, za każdy dzień pobytu, określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, z tym zastrzeżeniem, że tak ustalony miesięczny przychód tych osób stanowiący podstawę wymiaru składek nie może być niższy od kwoty przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 SysUbSpoU	§ 2 ust. 1 pkt 16 PodstWymSkIR

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl